

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,
औरंगाबाद - ४३१००४, महाराष्ट्र (भारत)
(नेक समिती तर्फे बी + दर्जा प्राप्त)

दूरध्वनी } २४०३३९९, २४०३४००
कार्यालय }
कुलसचिव (का.) २४०३३३३ (नि.) २४००२०३
फॅक्स : (०२४०) २४०३११३, २४०३३३५
तार : वामुसिटी
Web Site-WWW.bamu.net
E-mail: registrar@bamu.net

विद्यापीठ परिसर
औरंगाबाद-४३१००४
(महाराष्ट्र)

संदर्भ क्रमांक : शैक्ष/संलग्न/मा. अ./व्हि.व्ही.ए./२०११-२०१२/ 32804-33199 दिनांक २४ जानेवारी २०१२

नोंदणीकृत टपालाद्वारे...

प्रति,

प्राचार्य / प्राचार्या / संचालक,
सर्व संलग्नीत महाविद्यालये / संस्था,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,
औरंगाबाद.

विषय :- प्राचार्य व अध्यापक पदांच्या नियत वयोमाना नुसार सेवा निवृत्तीच्या वयोमर्यादेत वाढ करणे संदर्भात महाविद्यालयीन स्तरावर आढवा समितीचे आयोजन करणे बाबत.

- संदर्भ :- १. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०११/(३९६/११) विशि-१, दिनांक २३ नोव्हेंबर २०११
२. शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण -११/(३९६/११) विशि- १, दिनांक १ डिसेंबर २०११
३. पत्र क्र. युएनआय /वयोमर्यादावाढ /आवि/विशि-१, दिनांक ३० डिसेंबर २०११

महोदय / महोदया,

उपरोक्त संदर्भिय विषयाच्या संदर्भात मा. कुलगुरुंनी दिलेल्या आदेशानुसार आपणास कळविण्यात येते की, अध्यापक व प्राचार्य पदाच्या बाबतीत सेवा निवृत्त दिनाकांच्या ६ महिनेपूर्वी संबंधीत संवर्गाचे निवृत्त वय ६० वर्षे वरून ६२ वर्षे व ६२ वर्षे वरून ६५ वर्षे अनुक्रमे करणे संदर्भात नियमामध्ये विहित केल्यानुसार प्रस्तुत अध्यापक व प्राचार्य संपूर्ण अटी व शर्तीचे पालन करीत असल्यास खालील प्रमाणे विहित केल्यानुसार छाननी / तपासणी करण्यासाठी महाविद्यालयीन स्तरावर आढवा समितीचे आयोजन करण्यात यावे.

प्रस्तुत प्रकरणी आढवा समितीने घेतलेल्या निर्णयानुसार समितीचा अभिप्राय पुरक दस्तावेजासह विहित मुदतीच्या आत विद्यापीठ व शासनास सादर करण्यात यावेत.

अ.] प्राचार्य पदासाठी आढावा समिती.

१.	संबंधीत विद्यापीठाचे कुलगुरु/ प्र. कुलगुरु	-	अध्यक्ष
२.	संचालक, उच्च शिक्षण / तंत्रशिक्षण	-	सदस्य
३.	संबंधीत विद्यापीठातील ज्येष्ठतम प्राध्यापक	-	सदस्य
४.	संबंधीत विद्यापीठाचे कुलसचिव	-	सदस्य सचिव

ब.] महाविद्यालयातील अध्यापक पदासाठी आढावा समिती :

१.	संबंधीत विद्यापीठाचे प्रकुलगुरु किंवा संचालक, महाविद्यालये व विद्यापीठ विकास मंडळ -		अध्यक्ष
२.	विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण / तंत्रशिक्षण -		सदस्य
३.	संबंधीत विद्यापीठातील संबंधीत विषयातील विभाग प्रमुख -		सदस्य
४.	संबंधीत महाविद्यालयांचे प्राचार्य	-	सदस्य
५.	कुलगुरुंनी नामनिर्देशित केलेल्या संबंधीत विषयातील विषय तज्ञ -		सदस्य
६.	संबंधीत विद्यापीठाचे परिक्षा नियंत्रक	-	सदस्य सचिव

उक्त प्रकरणी आपणास असे अवगत करण्यात येते की, आपण नियमामध्ये विहित केल्यानुसार विहित मुदतीच्या आत कार्यवाही न केल्यास किंवा काही न्यायालयीन प्रकरणे उद्भवल्यास यांची संपूर्ण जबाबदारी संबंधीत महाविद्यालयांची राहिल, याची कृपया नोंद घ्यावी.

आपला विश्वासू,

संचालक

महाविद्यालये व विद्यापीठ
विकास मंडळ

प्रतिलिपी :

१. मा. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे -१ यांना माहितीस्तव अग्रेषित.
२. मा. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, औरंगाबाद विभाग औरंगाबाद यांना माहितीस्तव अग्रेषित.
३. मा. कार्यासन अधिकारी, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई -३२ यांना माहितीस्तव अग्रेषित.

२०१९/१०/१५

संचालक

महाविद्यालये व विद्यापीठ
विकास मंडळ

विद्यापीठ अनुदान आयोग व अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या शिफारशीनुसार राज्यात उच्च व तंत्रशिक्षण क्षेत्रात कार्यरत पदवी, पदव्युत्तर व पदविका संस्था तसेच अकृषी विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठ यातील अध्यापक व प्राचार्यांच्या पदांच्या नियतवयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादित वाढ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०११/(३९६/११)विशि-१
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक : १ डिसेंबर, २०११.

- वाचा :
- १) केंद्र शासनाच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाचे पत्र क्र.१-३२/२००६-यू.११/यू.१(१) दि.३१ डिसेंबर, २००८
  - २) शासन निर्णय क्र.एनजीसी-२००९/(२४३/०९)विशि-१, दिनांक १२ ऑगस्ट, २००९.
  - ३) केंद्र शासनाच्या मनुष्य बळ विकास मंत्रालयाचे पत्र क्र.एफ.१-७/२०१०-यू.११, दिनांक ११ मे, २०१०.
  - ४) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे विनियम २०१०, क्र.एफ.३-१/२००९, दिनांक ३० जून, २०१०
  - ५) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची अधिसूचना क्र. ३७-३/लिगल/२०१०, दि. ५ मार्च २०१० (पदवी)
  - ६) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची अधिसूचना क्र.३७-३/लिगल/२०१०, दि.५ मार्च २०१० (पदविका)
  - ७) शासन निर्णय क्र. एस.पी.सी.-२०१०/(३४/१०)/ तां.शि.-२, दि. २० ऑगस्ट २०१०
  - ८) शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)-विशि-१, दि.२५ फेब्रुवारी, २०११.
  - ९) शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)-विशि-१, दि.५ मार्च, २०११.
  - १०) शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०११

शुध्दीपत्रके :

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भाधिन अ.क्र. १० येथील दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये प्राचार्य / अध्यापकांच्या कामकाजाचा आढावा घेण्यासाठी एकूण पाच आढावा समित्या घटित करण्यात आलेल्या आहेत. सदर पाचही आढावा समित्या मधील "संबंधित संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा प्रतिनिधी - सदस्य " हे शब्द याद्वारे वगळण्यात येत आहेत.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashshtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेत क्रमांक 201112171104301230001 आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

स्वाक्षरी/-

(विकास तु. कदम)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल तथा कुलपती यांचे सचिव, मलबार हील, मुंबई
२. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरु
३. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलसचिव
४. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) -१ महाराष्ट्र, मुंबई (५ प्रती)

Smt Burande

27/12

D.Y.R (Acad)

All Dealing Staff of ESRT (Dep. S. J. B.)

27/12

७. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) -१, महाराष्ट्र मुंबई (५ प्रती)
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२ महाराष्ट्र , नागपूर (५ प्रती)
९. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) -२, महाराष्ट्र नागपूर (५ प्रती)
१०. संचालक, व लेखा व कोषागारे , (५ प्रती)
११. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१३. संचालक, राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण अधिकारी
१४. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण /तंत्रशिक्षण
१५. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
१६. मा.राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
१७. सर्व सहसचिव / उपसचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी , उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मुंबई.
१८. निवड नस्ती-विशी - १.

Handwritten signature

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१.

Web: www.dhepune.gov.in E-mail- dhepune@yahoo.co.in

फोन नंबर- ०२०/ २६१२२११९, २६०५१५१२, २६१३०६२७, २६१२४६३९

फैक्स नंबर- ०२०/२६१११५३

क्रमांक- युएनआय/वयोमर्यादा वाढ/नावि/विशि-१
फैक्सद्वारे

दिनांक- ३० डिसेंबर, २०११

प्रति,

१. कुलसचिव
सर्व अकृषि विद्यापीठे
महाराष्ट्र राज्य.

२. परीक्षा नियंत्रक,
सर्व अकृषि विद्यापीठे
महाराष्ट्र राज्य.

विषय-विद्यापीठ अनुदान आयोग व अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या शिफारशीनुसार राज्यात उच्च व तंत्र शिक्षण क्षेत्रात कार्यरत पदवी, पदव्युत्तर व पदविका संस्था तसेच अकृषि विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठ यातील अध्यापक व प्राचार्यांच्या पदांच्या नियतवयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादेत वाढ करण्याबाबत.

संदर्भ- शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण- २०११/(३९६/११)/विशि-१ दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०११

उपरोक्त विषयाबाबतच्या संदर्भिय शासन निर्णयाचे कृपया अवलोकन करावे.

वरील संदर्भिय शासन निर्णयानुसार कळविण्यात येते की, राज्यातील सर्व अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय महाविद्यालयातील प्राचार्य व अध्यापक यांच्या सेवानिवृत्ती वयोमर्यादेत वाढ करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतलेला आहे.

सदर शासन निर्णयामध्ये प्राचार्य पदासाठी जी आढावा समिती स्थापन करण्यात आलेली आहे, त्या समितीमध्ये अध्यक्ष हे संबंधित विद्यापीठाचे कुलगुरु व सदस्य सचिव म्हणून कुलसचिव हे काम पाहतील. तसेच अकृषि विद्यापीठातील अध्यापकांच्याबाबत जी आढावा समिती स्थापन केलेली आहे त्यामध्ये संबंधित विद्यापीठाचे कुलगुरु हे अध्यक्ष व सदस्य सचिव म्हणून कुलसचिव हे काम पाहतील. तसेच

- BSH
- Acad
30/11/11

- Prasad

Dr. Achille
Dr. Achille

महाविद्यालयातील अध्यापक पदासाठी जी आढावा समिती स्थापन केलेली आहे. त्यामध्ये संबंधित विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरु किंवा संचालक महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास मंडळ हे अध्यक्ष तसेच परीक्षा नियंत्रक हे सदस्य सचिव म्हणून काम पाहतील असे नमूद केलेले आहे. तसेच सदरचे प्रस्ताव हे संचालनालयामार्फत शासनास सादर करावेत असे नमूद केलेले आहे.

वर नमूद केल्याप्रमाणे आपण सदर आढावा समितीमध्ये सदस्य सचिव म्हणून काम करणार आहात. त्यानुसार सदर समितीची बैठक बोलाविणे, व त्यानुसार बैठकीत ठरल्याप्रमाणे प्रस्ताव तपासून त्यावर आपल्या समितीचे स्वयंस्पष्ट अभिप्राय नोंदवून तसेच संबंधित महिनावार प्रस्ताव स्वतंत्रपणे दोन प्रतीत या संचालनालयामार्फत शासनास पाठविणे आवश्यक आहे.

संबंधित शासन निर्णय निर्गमित होऊन जवळपास बराच कालावधी लोटला आहे. तसेच माहे सप्टेंबर-२०११ ते डिसेंबर-२०११ या कालावधीत सेवानिवृत्त झालेल्या अधिव्याख्यात्यांचे प्रस्ताव हे वर नमूद केलेल्या समितीने तपासून संचालनालयामार्फत शासनास सादर करावेत असे नमूद केलेले आहे. याबाबत कोणत्याच विद्यापीठाचे प्रस्ताव या संचालनालयास प्राप्त झालेले नाहीत. त्यामुळे आपल्या विद्यापीठामार्फत यासंदर्भात प्रारूप व कार्यपध्दती ठरवून त्या अनुषंगाने विहित मुदतीत तातडीने बैठका घेऊन शासन निर्णयात नमूद केलेल्या मुद्द्यानुसार कार्यवाही करून तसे प्रस्ताव आपल्या समितीच्या स्वयंस्पष्ट शिफारशीसह या संचालनालयास महिनावार दोन प्रतीत सादर करावेत. याबाबत सदरचे प्रस्ताव वेळेवर प्राप्त न झाल्यास व याप्रकरणी काही न्यायालयीन प्रकरणे उद्भवल्यास ही जबाबदारी सुधारित शासन निर्णयाद्वारा विहित समिती ही विद्यापीठाची असल्याने त्याची सर्वस्वी जबाबदारी आपल्या विद्यापीठाची राहिल याची नोंद घ्यावी

30/12/2011
(डॉ. प्र. रा. गायकवाड)
प्र. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.

प्रत- मा.प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२ यांना माहितीस्तव सादर.

विद्यापीठ अनुदान आयोग व अखिल भारताय तंत्रशिक्षण परीषदेच्या शिफारशीनुसार राज्यात उच्च व तंत्रशिक्षण क्षेत्रात कार्यरत पदवी, पदव्युत्तर व पदविका संस्था तसेच अकृषी विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठ यातील अध्यापक व प्राचार्यांच्या पदांच्या नियतवयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादेत वाढ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०११/(३९६/११)विशि-१

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक : २३ नोव्हेंबर, २०११

- वाचा: १) केंद्र शासनाच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाचे पत्र क्र.१-३२/२००६-यू.११/यू.१(१) दि.३१ डिसेंबर, २००८
२) शासन निर्णय क्र.एनजीसी-२००९/(२४३/०९)/विशि-१, दिनांक १२ ऑगस्ट, २००९.
३) केंद्र शासनाच्या मनुष्य बळ विकास मंत्रालयाचे पत्र क्र.एफ.१-७/२०१०-यू.११, दिनांक ११ मे, २०१०.
४) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे विनियम २०१०, क्र.एफ.३-१/२००९, दिनांक ३० जून, २०१०
५) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची अधिसूचना क्र. ३७-३/लिगल/२०१०, दि. ५ मार्च २०१० (पदवी)
६) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची अधिसूचना क्र.३७-३/लिगल/२०१०, दि.५ मार्च २०१० (पदविका)
७) शासन निर्णय क्र. एस.पी.सी.-२०१०/(३४/१०)/ तां.शि.-२, दि. २० ऑगस्ट २०१०
८) शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)-विशि-१, दि.२५ फेब्रुवारी, २०११.
९) शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)-विशि-१, दि.५ मार्च, २०११.

शासन निर्णय

केंद्र शासनाचे मनुष्यबळ विकास मंत्रालय, विद्यापीठ अनुदान आयोग, अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद यांच्याकडून सहाव्या वेतन आयोगाच्या सुधारीत वेतन संरचना लागू करण्या संदर्भात प्राप्त झालेल्या शिफारशी, तथा विद्यापीठ अनुदान आयोग व अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेच्या कार्यक्षेत्रातील अभ्यासक्रम राबविणारी अकृषी विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, अकृषी विद्यापीठांशी संलग्नीत महाविद्यालये व महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नीत तंत्र निकेतनातील अध्यापकांचे नियतवयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय निर्धारित केल्याचे निकष व अनुषंगिक बाबींचा साकल्याने विचार करून संदर्भाधीन क्र.९ येथील दिनांक ५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये अकृषि विद्यापीठे व संलग्नीत महाविद्यालयातील अध्यापक व प्राचार्य पदांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादेत वाढ करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे.

२. उक्त दिनांक ५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयाविरुद्ध मा. मुंबई उच्च न्यायालयात याचिका क्र. २०९३/२०११, ३१९७/२०११, ३४६३/२०११, ६२६२/२०११, ७१४३/२०११, ७७५६/२०११, ९५१/२०११, ९५३/२०११ याचिका लॉजिंग क्र.१४०९/२०११, १४२६/२०११ व १४९७/२०११ दाखल झाल्या होत्या. सदर याचिकेच्या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालयाने दि.३० सप्टेंबर, २०११ रोजी दिलेले आदेश विचारात घेऊन संदर्भाधीन दिनांक ५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद १० व परिच्छेद १२ मधील तिन्ही समित्या रद्द करण्यात येत असून अध्यापक यांच्या

नियतवयोमानानुसार सेवानिवृत्तीची वयोमर्यादा ६० वरून ६२ पर्यंत व प्राचार्य यांच्या नियतवयोमानानुसार सेवानिवृत्तीची वयोमर्यादा ६२ वरून ६५ वर्षे करण्याकरिता आढावा घेण्यासाठी निम्न निर्देशित केल्याप्रमाणे आढावा समिती (Performance Review Committee) घटीत करण्यात येत आहे :-

अ) प्राचार्य पदासाठी आढावा समिती :-

१) संबंधित विद्यापीठाचे कुलगुरु / प्रकुलगुरु	-	अध्यक्ष
२) संचालक, उच्च शिक्षण / तंत्र शिक्षण	-	सदस्य
३) संबंधित विद्यापीठातील ज्येष्ठतम प्राध्यापक	-	सदस्य
४) संबंधित संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा प्रतिनिधी	-	सदस्य
५) संबंधित विद्यापीठाचे कुलसचिव	-	सदस्य सचिव

ब) अकृषि विद्यापीठातील अध्यापक पदासाठी आढावा समिती :-

१) संबंधित विद्यापीठाचे कुलगुरु,	-	अध्यक्ष
२) संबंधित विद्यापीठाच्या कुलगुरुंनी नामनिर्देशित केलेला विख्यात शिक्षण तज्ञ	-	सदस्य
३) संचालक, उच्च शिक्षण / तंत्र शिक्षण	-	सदस्य
४) संबंधित विद्यापीठातील संबंधित विषयातील प्राध्यापक आणि विभाग प्रमुख	-	सदस्य
५) संबंधित विषयातील विषय तज्ञ किंवा अधिष्ठाता	-	सदस्य
६) संबंधित संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा प्रतिनिधी	-	सदस्य
७) संबंधित विद्यापीठाचे कुलसचिव	-	सदस्य सचिव

क) महाविद्यालयातील अध्यापक पदासाठी आढावा समिती :-

१) संबंधित विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरु, किंवा संचालक, महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास मंडळ	-	अध्यक्ष
२) विभागीय सह संचालक, उच्च शिक्षण / तंत्र शिक्षण	-	सदस्य
३) संबंधित विद्यापीठातील संबंधित विषयातील विभाग प्रमुख	-	सदस्य
४) संबंधित महाविद्यालयाचे प्राचार्य	-	सदस्य
५) कुलगुरुंनी नामनिर्देशित केलेल्या संबंधित विषयातील विषय तज्ञ	-	सदस्य
६) संबंधित संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा प्रतिनिधी	-	सदस्य
७) संबंधित विद्यापीठाचे परिक्षा नियंत्रक	-	सदस्य सचिव

ड) महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळाशी संलग्नित पदविका संस्थांमधील प्राचार्यांसाठी आढावा समिती :-

१) संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ	-	अध्यक्ष
२) संबंधित विभागीय सह संचालक, तंत्र शिक्षण	-	सदस्य
३) महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळाशी संलग्नित संस्थातील प्राचार्य	-	सदस्य

- ४) संबंधित संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा प्रतिनिधी - सदस्य
 ५) संबंधित कार्यालयाचे उप सचिव
 महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ - सदस्य सचिव

इ) महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित संस्थातील अध्यापकांसाठी आढावा समिती :-

- १) संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ - अध्यक्ष
 २) संबंधित सह संचालक, विभागीय कार्यालय
 तंत्रशिक्षण - सदस्य
 ३) संबंधित संस्थेचे प्राचार्य - सदस्य
 ४) संबंधित विषयातील तज्ञ - सदस्य
 ५) संबंधित संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा प्रतिनिधी - सदस्य
 ६) उप सचिव, विभागीय कार्यालय,
 महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ - सदस्य सचिव

३. तसेच मा. उच्च न्यायालयाने उक्त याचिकांच्या अनुषंगाने दि.३० सप्टेंबर, २०११ रोजी दिलेल्या आदेशामध्ये अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये / संस्था व तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या नियंत्रणाखालील अनुदानित अशासकीय संस्थांमधील प्राचार्य व अध्यापकांच्या शैक्षणिक कामकाजाचा वार्षिक आढावा घेण्यासाठी कोणतेही कार्यतंत्र (Mechanism) अस्तित्वात नसल्यामुळे उक्त शैक्षणिक संस्थेतील प्राचार्य व अध्यापकांच्या सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादेमध्ये मुदतवाढ देतांना त्यांच्या शैक्षणिक कामकाजाचा आढावा घेण्याची गरज असून त्यासाठी योग्य ते कार्यतंत्र (Mechanism) निर्माण करण्याची आवश्यकता आहे, असे मत प्रदर्शित केले.

४. मा. उच्च न्यायालयाचे वरील मत विचारात घेऊन, शासन पुढीलप्रमाणे आदेश देत आहे :-

(३) शासकीय महाविद्यालये व संस्थांमधील अध्यापकांच्या शैक्षणिक कामकाजाचा आढावा घेण्यासाठी विहित कार्यतंत्र अस्तित्वात आहे. त्यामुळे शासकीय महाविद्यालये / संस्थांमधील प्राचार्य / अध्यापक यांना नियत वयोमनानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादेत मुदतवाढ देतांना संदर्भाधीन क्र.९ येथील दिनांक ५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ११ मधील तरतूदीची पूर्तता करणाऱ्या अध्यापक/प्राचार्यांचे प्रस्ताव संचालक, उच्च शिक्षण/ संचालक, तंत्रशिक्षण यांनी तपासून सेवानिवृत्तीपूर्वीच्या २ महिने अगोदर थेट शासनास सादर करावेत.

(४) अकृषि विद्यापीठे व अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये व तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या नियंत्रणाखालील अनुदानित अशासकीय संस्थेमधील प्राचार्य / अध्यापकांना सेवानिवृत्तीच्या वयोमानात मुदतवाढ देतांना संदर्भाधीन क्र.९ येथील दि.५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.११ मधील नमूद केलेल्या बाबींव्यतिरिक्त शैक्षणिक कामकाजाचा आढावा घेण्यासाठी खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक तत्वांचा अवलंब करण्यात यावा :-

अ) अशासकाय अनुदानित महाविद्यालये / संस्था व तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या नियंत्रणाखालील अनुदानित संस्थेमधील प्राचार्यांच्या शैक्षणिक व प्रशासकीय कामकाजाचा आढावा :-

- i) महाविद्यालयास प्राचार्यांच्या कालावधीत कायम संलग्निकरण प्राप्त झाले किंवा कसे नसल्यास, त्यासाठी कोणते प्रयत्न करण्यात आले,
- ii) महाविद्यालयाचे नॅक / एनबीए या संस्थेकडे मूल्यांकन / पुनर्मूल्यांकन करण्यात आले आहे किंवा कसे,
- iii) महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या उत्तीर्णतेबाबत मागील पाच वर्षांचा आलेख,
- iv) महाविद्यालयामध्ये प्राचार्यांच्या कालावधीत किती नवीन अभ्यासक्रम सुरु केले,
- v) महाविद्यालयामध्ये कोणत्या पायाभूत सुविधा निर्माण केल्या,
- vi) महाविद्यालयातील शिक्षक / शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची विहित कार्यपध्दतीनुसार बिदूनामावली तयार करण्यात आली आहे किंवा कसे,
- vii) महाविद्यालयाविरुद्ध चौकशी प्रलंबित आहे किंवा कसे,
- viii) महाविद्यालयातील किती अध्यापकांना / विद्यार्थ्यांना पीएच.डी.साठी प्रोत्साहित करण्यात आले,
- ix) महाविद्यालयामार्फत राज्य / राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील किती शैक्षणिक कार्यशाळा व चर्चासत्र आयोजित करण्यात आले,
- x) राज्य / राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील किती कार्यशाळा / चर्चासत्रांना उपस्थित राहिले,
- xi) महाविद्यालयामार्फत विद्यार्थ्यांसाठी अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त किती इतर उपक्रम राबविण्यात आले,
- xii) महाविद्यालयास किती पारितोषिक मिळाली,
- xiii) महाविद्यालयामार्फत संशोधनाचे मोठे (Major) व लघु (Minor) स्वरूपाचे किती प्रकल्प तयार करण्यात आले आहेत,
- xiv) महाविद्यालयाचा शैक्षणिक दर्जा उंचावण्यासाठी लॅबोरेटरीज, इंडस्ट्रीज, एन.जी.सी. व सामाजिक आणि शैक्षणिक संस्था व इतर यांच्यातील समन्वय Linkages साधण्यात आला आहे काय,
- xv) महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे विविध खेळातील जिल्हा, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील प्राविण्य मिळविण्याची किती टक्केवारी आहे. तसेच विद्यार्थ्यांचे एन.सी.सी. मधील योगदान कसे आहे, एन.एस.एस. मधील योगदान कसे आहे, सांस्कृतिक कार्यक्रम कशाप्रकारे राबवितात,
- xvi) महाविद्यालयामार्फत विद्यार्थी, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या तक्रारी निवारण्याबाबत कशाप्रकारे कार्यवाही केली जाते,
- xvii) महाविद्यालयामार्फत उच्च शिक्षण सुधारण्याबाबत कोणते नाविन्यपूर्ण उपक्रम राबविले जातात, अभ्यासक्रमात कमकुवत विद्यार्थ्यांसाठी कोणती विशेष योजना / प्रयत्न केले जातात,

- viii) अध्यापन करीत असलेल्या विषयातील किती संदर्भग्रंथ प्रकाशित केले आहेत त्यापैकी किती संदर्भग्रंथांचा समावेश अभ्यासक्रमामध्ये करण्यात आला आहे,
- ix) अध्यापन करीत असलेल्या विषयाव्यतिरिक्त एकूण किती संदर्भग्रंथ प्रकाशित केले आहेत त्यापैकी किती संदर्भग्रंथांचा समावेश अभ्यासक्रमामध्ये करण्यात आला आहे,
- x) अध्यापक निवड प्रक्रिया त्याचप्रमाणे परिक्षा प्रक्रियेच्या अनुषंगाने किती ठिकाणी विषयतज्ञ म्हणून काम केले आहे,
- xi) अध्यापन करीत असलेल्या विषयातील कोणकोणत्या प्राधिकरण / मंडळ / संस्था यावर सदस्य आहेत,
- xii) अध्यापन करीत असलेल्या विषय व इतर उपक्रमांमध्ये किती पारितोषिके मिळाली आहेत,
- xiii) राज्य / राष्ट्रीय स्तरावरील किती पुरस्कार प्राप्त झाले.

(क) अशासकीय अनुदानित महाविद्यालये/संस्था व तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या नियंत्रणाखालील अनुदानित अशासकीय संस्थेमधील अध्यापकांच्या शैक्षणिक कामकाजाचा आढावा :-

- i) संशोधनाचे मोठे (Major) व लघु (Minor) स्वरूपाचे किती प्रकल्प तयार करण्यात आले आहेत,
- ii) किती संशोधन लेख (Research Article) प्रकाशित केले आहेत,
- iii) राज्य / राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील किती कार्यशाळा / चर्चासत्रांना उपस्थित राहिले,
- iv) अध्यापन करीत असलेल्या विषयातील किती संदर्भग्रंथ प्रकाशित केले आहेत त्यापैकी किती संदर्भग्रंथांचा समावेश अभ्यासक्रमामध्ये करण्यात आला आहे,
- v) अध्यापन करीत असलेल्या विषयाव्यतिरिक्त एकूण किती संदर्भग्रंथ प्रकाशित केले आहेत त्यापैकी किती संदर्भग्रंथांचा समावेश अभ्यासक्रमामध्ये करण्यात आला आहे,
- vi) अध्यापन करीत असलेल्या विषयातील कोणकोणत्या प्राधिकरण / मंडळ / संस्था यावर सदस्य आहेत,
- vii) अध्यापन करीत असलेल्या विषय व इतर उपक्रमांमध्ये किती पारितोषिके मिळाली आहेत,
- viii) राज्य / राष्ट्रीय स्तरावरील किती पुरस्कार प्राप्त झाले.

५. सर्व याचिकाकर्त्यांची प्रकरणे सदर आदेशातील निकषानुसार उक्त संबंधित आढावा समितीने तपासून सहा महिन्यांच्या आंत आवश्यक त्या शिफारशीसह संचालक, उच्च शिक्षण / तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत शासनास सादर करावीत.

६. वर नमूद आढावा समित्यांनी कार्यरत असलेल्या अध्यापक/प्राचार्य यांच्याबाबतीत सेवानिवृत्तीच्या ६ महिन्यापूर्वी छाननी करण्याची प्रक्रिया सुरु करावी व सेवानिवृत्तीस किमान ३ महिने शिल्लक असतांना मुदतवाढीस पात्र अध्यापक/प्राचार्यांचे प्रस्ताव संचालक, उच्च शिक्षण / तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत शासनास सादर करावेत.

- xviii) महाविद्यालयाचे स्वतंत्र संकेतस्थळ निर्माण केले आहे किंवा कसे, सदर संकेतस्थळ अद्ययावत ठेवले आहे किंवा कसे,
- xix) महाविद्यालयामार्फत रॅगिंग कायदानुसार सर्व उपाययोजना केल्या आहेत किंवा कसे,
- xx) महाविद्यालयामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या सर्व योजनांमधून/स्रोतांमधून मिळालेल्या निधीचा त्याच प्रयोजनासाठी विनियोग केला जातो किंवा कसे,
- xxi) महाविद्यालयासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोग (यु.जी.सी.), जिल्हा नियोजन व विकास समिती (डीपीडीसी) व इतर संस्थांकडून (शासकीय व अशासकीय) विविध योजनांकरिता किती अनुदान प्राप्त केले याचा तपशील,
- xxii) महाविद्यालय परिसर, कार्यालय, वर्ग, ग्रंथालय, प्रयोगशाळा, प्रसाधनगृहे स्वच्छतेसंदर्भात कोणती कार्यवाही करण्यात येते,
- xxiii) महाविद्यालयामार्फत मागास, अल्पसंख्यांक व गरजू विद्यार्थ्यांसाठी कोणत्या विशेष योजना राबविण्यात येतात,
- xxiv) महाविद्यालयामध्ये संगणक प्रणालीचा पूर्णपणे वापर करण्यात येतो किंवा कसे,
- xxv) प्रत्येक शैक्षणिक वर्षात संशोधन मार्गदर्शकांच्या (guide) माध्यमातून विविध विषयातील किती संशोधक शिष्यवृत्तीधारक (Research Scholar) तयार केले,
- xxvi) आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील ख्यातीच्या जर्नल (International Peer Journal) मधून महाविद्यालयातील संशोधकांनी किती शोध निबंध प्रकाशित केले,
- xxvii) एकूण किती संदर्भग्रंथ प्रकाशित करण्यात आले त्यापैकी किती संदर्भग्रंथांचा समावेश अभ्यासक्रमामध्ये करण्यात आला आहे,
- xxviii) आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील विविध विषयावरील परिषदांमध्ये / ऑलिंपियाडमध्ये शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातील किती अध्यापकांनी भाग घेतला आहे,
- xxix) महाविद्यालयाकडून चालविण्यात येणाऱ्या एकूण अभ्यासक्रमापैकी किती अभ्यासक्रम व्यवसायाभिमुख आहेत.

ब) अकृषि विद्यापीठातील अध्यापकांच्या शैक्षणिक कामकाजाचा आढावा :-

- i) विद्यापीठातील किती विद्यार्थ्यांना पीएच.डी.साठी प्रोत्साहित / मार्गदर्शन करण्यात आले,
- ii) विद्यापीठातील किती विद्यार्थ्यांना एम.फील. साठी प्रोत्साहित / मार्गदर्शन करण्यात आले,
- iii) संशोधनाचे मोठे (Major) व लघु (Minor) स्वरूपाचे किती प्रकल्प तयार करण्यात आले आहेत,
- iv) किती संस्था / उद्योग / प्रकल्प यांना सल्ला विषयक सेवा (consultancy) दिली आहे,
- v) किती संशोधन लेख (Research Article) प्रकाशित केले आहेत,
- vi) महाविद्यालयामार्फत राज्य / राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील किती शैक्षणिक कार्यशाळा व चर्चासत्र आयोजित करण्यात आले,
- vii) राज्य / राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील किती कार्यशाळा / चर्चासत्रांना उपस्थित राहिले,

७. संचालक, उच्च शिक्षण / तंत्र शिक्षण यांनी विद्यापीठांकडून विहित वेळेत प्रस्ताव प्राप्त करून प्रस्तावांची योग्य तपासणी करून प्रस्ताव शासनास विहित कालमर्यादेत सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

८. प्रस्तुत प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे माहे, सप्टेंबर, २०११ ते माहे नोव्हेंबर, २०११ या तीन महिन्यांच्या कालावधीत सेवानिवृत्त झालेल्या अध्यापकांच्या संदर्भात कोणताही निर्णय घेण्यात आला नव्हता. त्यामुळे या कालावधीतील अध्यापकांची प्रकरणे प्रस्तुत शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार संबंधित आढावा समितीने तपासून पात्र अध्यापकांचे प्रस्ताव संचालकामार्फत शासनास त्वरीत सादर करावेत.

९. ज्या अध्यापकांना यापूर्वी मुदतवाढ देण्यात आली आहे, त्यांना सदर शासन निर्णयातील तरतुदी लागू होणार नाहीत.

१०. सन २०१२-१३ या शैक्षणिक वर्षापासून अकृषी विद्यापीठे व संलग्नित अनुदानित अशासकीय महाविद्यालय/संस्था प्राचार्य/अध्यापक यांचे वार्षिक गोपनीय अहवाल शासकीय महाविद्यालयातील प्राचार्य/अध्यापकांप्रमाणेच लिहण्यात यावेत व जतन करण्यात यावेत.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेत क्रमांक २०१११२३०६३१०५००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विकास तु. कदम)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल तथा कुलपती यांचे सचिव, मलबार हील, मुंबई
२. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरु
३. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलसचिव
४. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) -१ महाराष्ट्र, मुंबई (५ प्रती)
७. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) -१, महाराष्ट्र मुंबई (५ प्रती)
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) -२ महाराष्ट्र, नागपूर (५ प्रती)
९. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) -२, महाराष्ट्र नागपूर (५ प्रती)
१०. संचालक, व लेखा व कोषागारे, (५ प्रती)
११. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१३. संचालक, राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण अधिकारी
१४. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण /तंत्रशिक्षण
१५. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
१६. मा.राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
१७. सर्व सहसचिव / उपसचिव / अवर सचिव / वरिष्ठ अधिकारी, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मुंबई.
१८. निवड नस्ती-विशी - १.